

17 Ιανουαρίου 2024

Ο Άγιος Αντώνιος ο Μέγας

[Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia /](#)
[Συναξαριακές Μορφές](#)

Σε κανέναν Άγιο της Εκκλησίας μας δεν έκανε τόσες και τέτοιες άγριες επιθέσεις πειρασμών ο διάβολος, όσες στον Μέγα Αντώνιο. Μεταχειρίστηκε ο δόλιος όλα τα μέσα για να τον γκρεμίσει, άλλα δεν μπόρεσε. Πάμπλουτος αλλά Αγράμματος Το 251 μ.Χ. γεννήθηκε στην Αίγυπτο ένα μεγάλο και φωτεινό αστέρι της χριστιανοσύνης: Ο Μέγας Αντώνιος. Ιδιαίτερη πατρίδα του ήτανε ένα μικρό χωριό, Κόμα ονομαζόμενο, που βρισκότανε ανατολικά της όχθης του ποταμού Νείλου, στην Νότιο Μέμφιδα. Οι γονείς του ήτανε πλούσιοι και ευσεβείς χριστιανοί. Μπορούσανε να δώσουμε μεγάλη μόρφωση στον μικρό τους Αντώνιο και να τον αναδείξουν μεγάλο επιστήμονα, αλλά τους φόβιζε η συναναστροφή στο σχολείο με τα παιδιά των ειδωλολατρών. Δεν θέλανε να χάση την πίστη του το παιδί τους, από την πλάνη της ειδωλολατρίας. Προτιμούσανε να δούνε το παιδί του στον Παράδεισο αγράμματο, παρά γραμματισμένο στην Κόλαση. Έμεινε, λοιπόν, εξαιτίας αυτού, τελείως αγράμματος ο Αντώνιος. Αυτό όμως δεν τον εμπόδισε να αναδειχθεί Μέγας. Οι γονείς του, όμως, φροντίσανε πολύ για την χριστιανική ανατροφή του. Τον μεγαλώσανε με τις αρχές του Ευαγγελίου και του δείξαν τους δύο δρόμους, που θα τον γλύτωναν από τις παγίδες του διαβόλου:

τον δρόμο του σπιτιού και τον δρόμο της Εκκλησίας. Σε ηλικία 18 ετών, έμεινε ορφανός με μια αδελφή. Ο θάνατος των γονέων του, τον έβαλε στην αρχή σε λύπη και σε βαθύ συλλογισμό. Κατάλαβε τότε, πόσο μάταιος είναι τούτος ο κόσμος και πόσο γρήγορα είναι το πέρασμα του άνθρωπου από την προσωρινή αυτή ζωή.

Αναχωρεί στην έρημο

Μια Κυριακή ακούει στην Εκκλησία την Ευαγγελική περικοπή, στην οποία συζητάει ο Χριστός μ' ένα πλούσιο νεαρό και του δείχνει, τον δρόμο της τελειότητας και της σωτηρίας της ψυχής του.

Ο Χριστός, αφού ακούει τον νεαρό πλούσιο, να του λέγει, ότι έχει ζήσει σύμφωνα με τις εντολές του Θεού, του υπογραμμίζει: «Εί θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ διάδος πτωχοῖς καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοί καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανῶ». Τα λόγια αυτά του Ευαγγελίου, κάνουν βαθειά εντύπωση στην ψυχή του Αντωνίου. Γυρίζει στο σπίτι του σκεπτικός και κυριευμένος από αγωνία.

Νομίζει, ότι η φωνή του Κυρίου τον καλεί κι αυτόν, όπως εκείνον τον νέον, να τον ακούσει και να τον ακολουθήσει. Υπακούει αμέσως και χωρίς αναβολή.

Πουλάει όλα του τα κτήματα. Από την πώληση τους, πήρε πολλά χρήματα. Το χρυσάφι όμως, δεν του τράβηξε την καρδιά. Το έδωσε στην Εκκλησία, το μοίρασε στους φτωχούς και στους δυστυχισμένους. Αυτός κράτησε μόνο για την αδελφή του ελάχιστα χρήματα. Έπειτα εμπιστεύεται την αδελφή του σ' ένα Κοινόβιο παρθένων, σ' έναν παρθεώνα. Εκεί, ζούσανε ενάρετες γυναίκες μαζί και επεδίδοντο σε έργα αγάπης. Φεύγει κι' αυτός, όχι πολύ μακριά από το σπίτι του κι' άρχισε την ασκητική ζωή. Δεν υπάρχουν ακόμη μοναστήρια την εποχή εκείνη συγκροτημένα, όπως είναι σήμερα. Γι' αυτό καταφεύγει σ' ένα ερημητήριο των περιχώρων. Εκεί, βρίσκει, ένα Γέροντα ασκητή, ο οποίος αναλαμβάνει να τον καθοδηγήσει στην αρετή. Να φτιάξει ψυχή ο άνθρωπος χρειάζεται άσκησης. Τα πάθη δεν βγαίνουν, χωρίς αγώνα. «Υποπιάζω μου τό σῶμα καὶ δουλαγωγῶ», έλεγε ο Παύλος, «μήποτε ἄλλοις κηρύξας ἐγὼ αὐτός ἀδόκιμος γένωμαι». Προσεύχεται στο Θεό. Του ζητάει να τον βοηθήσει στον αγώνα του, για την σωτηρία της ψυχής του. Ξενυχτάει, τώρα, πολλές φορές στην άσκηση και στην προσευχή. Τρώγει ελάχιστα. Η τροφή του είναι ένα ξερό κομμάτι ψωμί και νερό. Τρώγει μόνο μια φορά την ήμερα. Μερικές μάλιστα μέρες, περνούν, χωρίς να βάλει τίποτε στο στόμα του. Άλλοτε, πάλι γεύεται το ξεροκόμματο, αφού περάσουν τρεις και τέσσερες μέρες εξαντλητικής νηστείας.

Οι πρώτοι πειρασμοί Ο διάβολος όμως, βλέπει την μεγάλη πρόοδο του Αντωνίου, στην αγιοσύνη, ταραίζεται και στεναχωριέται. Βάζει αμέσως τότε σε ενέργεια τις παγίδες του και τα φοβερά σχέδιά του. Τον χτυπάει λοιπόν, πρώτα με τα πλούτη και τις ανέσεις: -Είσαι κουτός, του λέγει μέσα του, στην σκέψη του. Άφησες τόσα πλούτη και ήρθες εδώ στην ερημιά να πεθάνεις από την πείνα και από το κρύο! Δεν βλέπεις την δυστυχία, που σε πνίγει;

Ένα στρώμα δεν έχεις να στρώσης. Ζεστασιά δεν υπάρχει πουθενά. Δεν είναι για σένα ο τόπος αυτός. Θα πεθάνεις και είναι αμαρτία. Έπειτα μη ξεχνάς: Έχεις και αδελφή! Πώς την άφησες μόνη της; Είναι σωστό αυτό; Τι ευτυχισμένος είσαι τώρα

εδώ, σε μια υγρή σπηλιά! Όλοι οι άλλοι, που ζούνε στον κόσμο, θα χαθούμε και συ μόνο θα σωθείς; Είναι άραγε σωστό αυτό που κάνεις; Όλες αυτές τις σκέψεις τις βάζει στον νου του Αντωνίου ο Σατανάς και περιμένει μ' αγωνία το αποτέλεσμα. Τί θα γίνει; Θα τις δεχτεί; Θα υποκύψει ή όχι; Άλλα στις δύσκολες αυτές στιγμές του πειρασμού, ο άγιος δεν λυγίζει. Προσεύχεται πολύ. Παρακαλεί από τα βάθη της καρδιά του τον Θεό να τον βοηθήσει. Η προσευχή του, η νηστεία του και η θέληση του, νικούν τον διάβολο και τον τρέπουν σε φυγή. Δεν πρόκειται όμως, να ησυχάσει. Ο διάβολος βάζει μπροστά νέο σχέδιο, πιο τολμηρό αυτή την φορά. Τον πολεμάει με την σάρκα. Εκμεταλλεύεται γι' αυτό ο άθλιος την νεότητά του. Παρουσιάζει στην φαντασία του αισχρά θεάματα. Μεταμορφώνεται ο τρισάθλιος σε γυμνή γυναίκα και προσπαθεί εκεί στην ερημιά, να τον σκανδαλίσει και να τον νικήσει.

Αγωνίζεται μέρα νύχτα να τον γκρεμίσει. Τού παρουσιάζει κέντρα διασκεδάσεων και σκηνές οργίων. Κάνει ότι μπορεί, για να επιτύχει τους δόλιους σκοπούς του. Ο Άγιος, όμως συνεχώς προσεύχεται. Μένει ξάγρυπνος και παρακαλεί τον Θεό να του δώσει δύναμη ν' αντέξει σ' αυτή την άγρια επίθεση των πειρασμών του διαβόλου, για να επιτύχει μέχρι το τέλος στην άμυνά του, δεν τρώγει εντελώς τίποτε. Κόβει κι' αυτό το ελάχιστο ξερό ψωμί, που έτρωγε κάθε βράδυ, και μένει μέρες ολόκληρες νηστικός. Ο Σατανάς δεν εγκαταλείπει όμως τον αγώνα.—Να το δόλωμα! Η υπερηφάνεια. Τώρα, είναι η ώρα να τον κάμω να υπερηφανευτεί. Παρουσιάζεται, λοιπόν, ο δαίμονας στον Άγιο με μορφή μαύρου παιδιού και του λέγει: —Αχ! Αντώνιε. Πολλούς πλάνεψα, πολλούς έβαλα κάτω και τους νίκησα, αλλά εσένα κουράστηκα να σε πολεμώ! Νομίζω, πώς δεν θα επιτύχω. Είσαι δυνατός. Σε παραδέχομαι. —Και ποιος είσαι εσύ; τον ρώτησε ο Μ. Αντώνιος. —Εγώ είμαι το πνεύμα της πορνείας και γαργαλίζω τους νέους στην πράξη αυτή. Ο Άγιος, δεν υπερηφανεύεται, όπως περίμενε ο σατανάς. Δεν είπε από μέσα του: Τί είμαι εγώ!, Μπράβο μου!, Τα κατάφερα, αλλά δόξασε το όνομα του Κυρίου, που του έδωσε, την δύναμη να νικήσει και είπε στον σατανά: —Ύπαγε πίσω μου σατανά. Δεν σε φοβάμαι.

Μετά τους πειρασμούς, ο Άγιος προσεύχεται με πολλή πίστη. Η νηστεία και η σκληραγωγία γινότανε πιο αυστηρή. Έκτος από το ελάχιστο ψωμί, που έτρωγε κάθε δύο τρεις η και τέσσερες μέρες, ούτε λάδι, ούτε κρασί, ούτε καμιά άλλη τροφή έβαζε στο στόμα του. Κοιμότανε δε πάνω σε μια παλιά ψάθα ή και εντελώς κάτω στο χώμα. Για ν' ανεβάσει, λοιπόν, ακόμη πιο ψηλά τον αγώνα και την άθληση του την χριστιανική, καταφεύγει σ' ένα παλαιό τάφο κι' απομονώνεται. Εκεί του φέρνει την λίγη τροφή του, από καιρού εις καιρόν, κάποιος ευσεβής χριστιανός. Ο τάφος αυτός ήταν ευρύχωρος, σαν δωμάτιο.

Ο Σατανάς επιτίθεται και πάλι

Γεμάτος οργή και μίσος για την αποτυχία του ο διάβολος, ξανακτυπάει τον Άγιο, για να τον κάνει να γυρίσει πίσω στον κόσμο και να τον ρίξει στην αμαρτία. Πηγαίνει την νύκτα και κάνει χαλασμό.

Του παρουσιάζεται με μορφές φιδιών, σκορπιών, λύκων, τίγρεων, που τον δαγκώνουν και του σχίζουν τις σάρκες. Ο Μέγας Αντώνιος λέει με γενναιότητα: —Δε θα με νικήσετε! ο αριθμό σας και ο θόρυβος σας δείχνουν την αδυναμία σας. Οι δαίμονες τον κτυπούν τότε μανιασμένα και τον αφήνουν εκεί με πληγές αναίσθητο και μισοπεθαμένο. Έτσι αναίσθητο τον βρίσκει ο χριστιανός, που του πήγε το πρωί το ψωμί του. Τον νομίζει για νεκρό. Τον μεταφέρει στο σπίτι του, κοντά στους συγγενείς και τους γνωστούς του. Συνέρχεται όμως, ο Άγιος την νύκτα και γυρίζει πάλι στον τάφο του μαρτυρίου του. —Εδώ είμαι! φωνάζει ο όσιος. Δεν με φοβίζονται τα ψεύτικα μαστίγια σας. Κανένα μαρτύριο δεν θα με απομακρύνει από τον Δεσπότη μου Χριστό. Αγριεύουν οι δαίμονες, στη συνέχεια της μάχης, που δίνουν. Παρουσιάζονται σε χίλιες δυο μορφές ερπετών και θηρίων. Και ο Μέγας Αντώνιος, χωρίς να τα χάση είπε: —Εάν είχατε δύναμη, ένας και μόνο από σας, μπορούσε να με εξοντώσει. Επειδή ο Κύριος σας έχει κόψει τα νεύρα και σας έχει αφήσει χωρίς δύναμη, γι' αυτό προσπαθείτε με το πλήθος, με την ψευτιά και την υποκρισία, να με φοβίσετε. Και γι' αυτό μεταμορφώνεστε σε τόσα θηρία! Εμπρός λοιπόν! Εάν όμως δεν πήρατε άνωθεν εξουσία εναντίον μου, μη στέκεστε. Εάν όμως δεν πήρατε, τί ταράζεσθε; Οι δαίμονες ακούγοντας τα λόγια αυτά του Άγιου, έτριζαν τα δόντια τους, μια ακτίνα με θεϊκό φως κατέβηκε από τη στέγη του τάφου. Γαλήνη κι ησυχία απλώθηκε παντού. Το κορμί του Άγιου δεν πονούσε πλέον και δεν υπήρχαν πληγές στο σώμα του. Θεραπεύτηκαν από τον Κύριο. Ο μεγάλος ασκητής, καταλαβαίνει την θεία επίσκεψη και ρωτάει: —Πού ήσουν, γλυκύτατέ μου Θεέ και δεν φανερωνόσουν από την αρχή, να σταματήσεις τους πόνους του κορμιού μου; Δεκαέξι χρόνια, με έψησε ο σατανάς. Ακούστηκε τότε, μια φωνή, που του έλεγε: —Αντώνιε, εδώ ήμουν και σε παρακολουθούσα αοράτως. Αλλά πρόσμενα να ιδώ τον αγώνα σου. Αφού, λοιπόν, δεν νικήθηκες, αλλά

υπέφερες με πίστη, θα είμαι πάντοτε κοντά σου και θα κάνω το όνομά σου ξακουστό σ' όλο τον κόσμο. Σηκώθηκε τότε ο Άγιος και προσευχήθηκε θερμά.

Για πιο αυστηρή άσκηση

Κατά το 285 μ.Χ., θέλει ν' απομακρυνθεί περισσότερο από τον κόσμο. Ο Άγιος Αντώνιος ξεκινάει, για το σκληρό και δύσκολο δρόμο της ασκήσεως. Περνάει τον Νείλο ποταμό και προχωράει προς τα βουνά της δεξιάς όχθης του, που προεκτείνονται προς την Αραβία. Ο σκοτεινός διάβολος πλημμυρίζει από μίσος κατά του Άγιου. Καθώς τον βλέπει να προχωρεί, για πιο αυστηρή άσκηση και πρόοδο αγιοσύνης, ταράζεται. Δεν το βάζει όμως κάτω. Ετοιμάζεται να τον σκανδαλίσει, για τα τον ρίξει στην αμαρτία.

Ο Αργυρένιος δίσκος

Του πετάει, λοιπόν, στον δρόμο του εκεί που βάδιζε στην έρημο, ένα μεγάλο, αστραφτερό, αργυρένιο δίσκο! Ο Μέγας Αντώνιος κοντοστέκεται για λίγο και λέγει εκείνο, που κατάντησε παροιμιώδες:

Πόθεν δίσκος εν τη ερήμω;. Από που βρέθηκε ο δίσκος στην έρημο; Δική σου τέχνη είναι τούτο, διάβולה! είπε τότε ο Άγιος. Θέλεις να με εμπαιξείς. Δεν θα σου κάνω όμως την χάρη. Χάρισμά σου, λοιπόν. Πάρε τον δίσκο μαζί σου στην απώλεια, στο σκοτάδι της Κολάσεως, του φρικτού βασιλείου σου... Μόλις, όμως, είπε αυτά ο όσιος, ο δίσκος έγινε άφαντος! Ο δαίμονας είχε νικηθεί και πάλι. Σε λίγο ο Μέγας Αντώνιος συναντάει μπροστά του άφθονο χρυσάφι, που άστραφτε και γυάλιζε με τη λάμψη του. Για το χρυσάφι αυτό, δίνονται δύο εξηγήσεις.

Η μία είναι, ότι το παρουσίασε ο διάβολος στον Άγιο, για να τον εμποδίση από τον θεάρεστο δρόμο του, για να του ανάψει την φλόγα της φιλαργυρίας και του πλούτου και έτσι να του αλλάξει τα μυαλά. Η άλλη εξήγηση είναι, ότι το χρυσάφι αυτό, παρουσίασε ο Θεός στον Άγιο, για να δείξει στον διάβολο, ότι ο Αντώνιος, ούτε από το χρυσάφι παρασύρεται, ούτε με τίποτε άλλο αλλάζει την ευτυχία της πίστεώς του, που νοιώθει. Είναι στη Λυβική έρημο Πισπίρι, που βρίσκεται το σημερινό Δάρ -Ελ -Μεϊμόν. Φθάνει, λοιπόν, ο μεγάλος ασκητής βαθειά στην έρημο. Εδώ, αρχίζει ο Μ. Αντώνιος να ζει σε πιο αυστηρή άσκηση. Απομονωμένος από τον κόσμο εντελώς, βαθαίνει στα μυστήρια της ζωής και της Δημιουργίας.

Είκοσι ολόκληρα χρόνια, προσεύχεται, νηστεύει, ξαγρυπνάει και αντιστέκεται στους πειρασμούς του διαβόλου. Οι επισκέπτες, που πηγαίνουν να τον δουν, ακούνε στο φρούριο άγριες κραυγές: —Φύγε από τον τόπον μας. Η έρημος είναι δική μας. Δεν θα μπορέσεις ν' αντέξεις στις μηχανές μας.

Θα σε πιάσουμε στις παγίδες μας και στις ενέδρες μας! Οι επισκέπτες νομίζουνε στην αρχή, ότι οι φωνές είναι ανθρώπινες. Διαπιστώνουν όμως έπειτα, ότι πουθενά δεν υπάρχουν άνθρωποι, εκτός από τον γενναίο ασκητή. Καταλαβαίνουν τότε τί υπεράνθρωπη πάλη κάνει ο Άγιος με την πανουργία του διαβόλου και θαυμάζουν. Τότε ο Άγιος τους πλησιάζει γαλήνιος. Ανοίγει την εξώπορτα του φρουρίου και

τους λέγει: —Μη φοβάστε, αγαπητοί μου. Αφήστε τον δαίμονα να χτυπιέται. Εσείς να κάνετε τον σταυρόν σας και να βαδίζετε άφοβα στον δρόμο σας.

Οδηγός και διδάσκαλος

Το όνομα του Μεγάλου Αντωνίου γίνεται ξακουστό. Ο θαυμασμός, για την αυστηρή ζωή, παρακινεί πολλούς να πάνε να τον δούνε. Πολλοί μοναχοί, τον βλέπουνε σαν φωτεινό παράδειγμα αγίας ζωής και θέλουν να τον μιμηθούν. Όταν, λοιπόν, μαθαίνουν που βρίσκεται, τρέχουν πολλοί με χαρά κοντά του. Κοιτάζουν με απορία το κοκαλιάρικο σώμα του και τα χάνουν. Αρκετοί, που πάσχουν από αρρώστιες, μόλος τον βλέπουν, γιατρεύονται. Πολλοί δαιμονισμένοι λυτρώνονται από τα δεσμά του διαβόλου. Ο Μέγας Αντώνιος, όλους τους δίδασκε. Δεν ήξερε βέβαια γράμματα, αλλά ο λόγος του ήτανε «ἄλατι ἠρτυμένος». Όσοι τον άκουγαν, ένοιωθαν αμέσως γαλήνη στην καρδιά του. Μεγάλωνε ο έρωτάς τους για την αρετή. Έφευγε από το σώμα τους η τεμπελιά, για τους πνευματικούς αγώνες και από την ψυχή τους ο καταστρεπτικός εγωισμός. Μάθαιναν όλοι τους, πώς να καταφρονούν τους πειρασμούς του πονηρού διαβόλου και πώς να πλησιάζουν περισσότερο τον Χριστό.

Στην Αλεξάνδρεια κοντά στους μάρτυρες

Κατά το 311 μ.Χ. επί της βασιλείας του αυτοκράτορα Μαξιμίνου, ξεσπάει άγριος διωγμός εναντίον των Χριστιανών στην Αίγυπτο. Τότε ο άγιος αφήνει την έρημο. Παίρνει μαζί του και μερικούς άλλους μοναχούς και κατεβαίνει στην Αλεξάνδρεια, έτοιμος να μαρτυρήσει, για το Χριστό. Στερεώνει τους μάρτυρες στην πίστη.

Τους δίνει κουράγιο. Τους βοηθάει στις δύσκολες στιγμές τους. Και, όταν δόθηκε εντολή, να μην πατήσει μοναχός στα δικαστήρια, ο μέγας ασκητής, δεν υπάκουσε. Μπήκε στο δικαστήριο και κάθισε σε σημείο, που να τον βλέπουν .

Μέσα του κρυφόκαιγε ο πόθος να μαρτυρήσει, για την πίστη του Κυρίου, γιατί γνώριζε, ότι δεν υπάρχει μεγαλύτερο για τον άνθρωπο από το να αξιωθεί να μαρτυρήσει για τον Χριστό. Άλλη, όμως ήτανε η βουλή του Θεού

«Άνθρωπος αματωλός είμαι»

Μια μέρα, ενώ ησύχαζε στο κελί του, προχωρεί προς τα εκεί, ένας ανώτατος αξιωματικός ονόματι Μαρτινιανός και του κτυπάει την πόρτα, λέγοντας: -Άνθρωπε του Θεού, σε παρακαλώ βοήθησε με. Έχω μια θυγατέρα, που την ενοχλεί ο διάβολος. Αρρωσταίνει φοβερά. Ζητώ την βοήθεια σου... Ο Άγιος απαντάει τότε: - Άνθρωπε, τι, θέλεις; Αματωλός άνθρωπος είμαι κι εγώ όπως είσαι κι εσύ. Εάν όμως πιστεύεις στον Χριστό, πήγαινε, κάνε την προσευχή σου και θα εκπληρωθεί η επιθυμία σου. Εκείνος πίστεψε τότε ολόψυχα στο Θεό. Γονάτισε και με πόνο ζήτησε την βοήθεια του. Το θαύμα έγινε. Η θυγατέρα του θεραπεύτηκε θαυματουργικά.

Στη μακρινή έρημο

Αποφασίζει, λοιπόν, να προχωρήσει, για άλλο μέρος. Σκέφτεται να πάει στην Θηβαίδα... Παίρνει, λοιπόν, δυο καρβέλια ψωμί και κατεβαίνει στο ποτάμι. Εκεί, περιμένει να φανεί κανένα πλοιάριο ή καμιά βάρκα για να τον περάσει απέναντι. Ξαφνικά ακούει μια φωνή, να του λέγει: —Πού πήγαινες, Αντώνιε; —Οι όχλοι μού ζητούν να κάνω θαύματα παραπάνω από τις δυνάμεις μου. Φεύγω, λοιπόν, για να ησυχάσω στην άνω Θηβαίδα, είπε ο Άγιος. —Και στη Θηβαίδα να πάς θα έρθουν να σε βρούνε. Για να ησυχάσεις, λοιπόν, προχώρα βαθύτερα στην έρημο. —Και ποιος θα μου δείξει τον δρόμο, αφού δεν τον ξέρω; ρώτησε ο Αντώνιος. Τότε, η αόρατη φωνή του ουρανού, του έδηξε ν' ακολουθήσει μερικούς Σαρακηνούς, που περνούσανε εκείνη την στιγμή κοντά του, για να φτάσει έτσι στον τόπο, που θα εύρισκε ησυχία και γαλήνη. Οι Σαρακηνοί δέχτηκαν με χαρά να τον καθοδηγήσουν. Περπάτησε μαζί τους στην έρημο τρία μερόνυχτα. Έφτασε τελικά, κοντά σ' ένα ψηλό βουνό, που βρίσκεται στην περιοχή της Ερυθραίας, Εκεί, βρήκε άφθονο γάργαρα και κρύο νερό, κοντά στην Ερυθρά Θάλασσα. Υπήρχαν δε και αρκετοί φοίνικες. Το σημείο εκείνο ήταν αρκετά εύφορο. Εκεί τον άφησαν οι Σαρακηνοί, κατά την επιθυμία του, αφού του έδωσαν προηγουμένως μερικούς άρτους. Ύστερα από λίγο καιρό, μαθαίνουν οι μαθητές του, που βρίσκεται. Με στοργή και αγάπη τρέχουν κοντά του. Τον συμβουλεύονται στις δυσκολίες, που συναντούν και πιο πολύ τον προσέχουν και τον φροντίζουν. Ο Μέγας Αντώνιος σκέπτεται τους κόπους, την απόσταση και την ταλαιπωρία των μοναχών, που τον εφοδιάζουν με ψωμί και τους λυπάται. Για να τους απαλλάξει, λοιπόν, από τα δρομολόγια, τους ζητάει να του φέρουν σκαφτικά, γεωργικά, εργαλεία και λίγο σιτάρι, για σπορά. Όταν του φέρανε αυτά, που ζήτησε, επιδόθηκε στην μικροκαλλιέργεια. Έσκαψε την γη κι' έσπειρε το σιτάρι. Έπειτα το φρόντιζε. Μόλις είδε ο Άγιος την ευφορία της γης, αλλά και την ανάγκη των επισκεπτών του να θέλουν να βάλουν κάτι στο στόμα τους, φύτεψε και λαχανικά. Δεν τον άφησαν όμως τ' άγρια ζώα σε ησυχία. Κατέβαιναν στην πηγή, έπιναν νερό κι' έπειτα έμπαιναν στα σπαρτά του και στο κήπο και του τα κατέστρεφαν. Ο Άγιος έπιασε μια μέρα ένα απ' αυτά τα ζώα και του μιλούσε, όπως μιλάνε σε λογικούς ανθρώπους: — Γιατί με ζημιώνετε, του είπε. Εγώ σάς ζημιώνω; Πηγαίνετε λοιπόν στ' όνομα του Κυρίου και μη με ξαναπλησιάσετε. Και τότε έγινε το έξης θαυμαστό. Τα άγρια ζώα ούτε τον κήπο του χαλάσανε, ούτε κατεβήκανε άλλη φορά στην πηγή εκείνη, για να πιούν νερό!

Ανάμεσα στα λιοντάρια

Μια νύχτα, που ο Μέγας Αντώνιος αγρυπνούσε στην προσευχή, ο διάβολος μάζεψε όλα τα λιοντάρια της ερήμου και με αυτά τον περικύκλωσε στο καλύβι του. Βγήκε

λοιπόν με θάρρος από την καλύβι του και μέσα στην νύχτα φώναξε δυνατά στα θηρία: —Εάν επήρατε από τον Θεό εξουσία εναντίον μου, τότε προχωρείτε και κατασπαράξτε με! Εάν όμως σας έφερε εδώ με τη βία ο σατανάς, πάρτε δρόμο, φύγετε, είμαι δούλος του Χριστού! Τότε τα λιοντάρια βουβά σκορπίσανε με ορμή, σα να τα κτύπησε ξαφνική καταιγίδα. Ο δε Άγιος συνέχισε την προσευχή του.

Διδάσκει και θαυματουργεί

Το όνομά του γίνεται πλέον παντού ξακουστό. Όλοι κάτι έχουν ακούσει, για τον μεγάλο και ασύγκριτο ασκητή της ερήμου. Όλοι έχουν ανάγκη ν' ακούσουν κάτι από τον φωτισμένο άνδρα. Μοναχοί από μακρινά Μοναστήρια τον καλούνε για να τους διδάξει και να ωφεληθούν από την παρουσία του. Εκείνος για να ωφελήσει τις ψυχές τους με ταπεινοφροσύνη, περνάει από Μοναστήρι σε Μοναστήρι. Τους διδάσκει την αγάπη, την καρτερικότητα και την πάλη με τη σάρκα. «Φυλάττεσθε, έλεγε, από ρυπαρούς λογισμούς και σαρκικᾶς ἡδονᾶς. Μή ἀπατάσθε χορτασία κοιλίας, φεύγετε τήν κενοδοξίαν και συνεχῶς προσεύχεσθε». Τα λόγια του θερμαίνουν τις καρδιές. Δυναμώνουν την πίστη, δίνουν ζωή και όρεξη, για θεία άσκηση, για αγώνες αρετής και αγιοσύνης. Σ' ένα από τα γυναικεία Μοναστήρια συνάντησε και την αδελφή του, η οποία γριά πλέον, είχε γίνει Καθηγουμένη του Μοναστηρίου. Μεγάλη χαρά πήρε από την συνάντηση εκείνη ο Άγιος. Το όνομα του Όσιου, όπως είπαμε, ήτανε πλέον γνωστό, όχι μόνο στους χριστιανούς, αλλά και στους εθνικούς, τους ειδωλολάτρες, στους άρχοντες και βασιλιάδες. Μια μέρα επισκέφτηκε τον Άγιο ένας άρχοντας από το παλάτι του βασιλέως. Ο άρχοντας εκείνος λεγόταν Φρόντων. Έπασχε δε από μια φοβερή αρρώστια. Από την αρρώστια του εκείνη κινδύνευε να τυφλωθεί. Έπεσε λοιπόν στα πόδια του Άγιου και τον παρακαλούσε να τον γιατρέψει. Ο Μέγας Αντώνιος, αφού του έκαμε μια προσευχή του είπε: —Φύγε και στον δρόμο θα θεραπευτείς! Εκείνος όμως δεν έφευγε. Περίμενε πρώτα να θεραπευτεί κι' έπειτα ν' αναχωρήσει. Τότε ο Άγιος του επανέλαβε: —Όσο καιρό κάθεσαι εδώ, δεν πρόκειται να γίνει τίποτε. Πήγαινε λοιπόν και μέχρις ότου φτάσεις στην Αίγυπτο θα γίνεις καλά! Τότε πίστεψε ο άρρωστος στην υπόσχεση του Όσιου, πίστεψε όμως και στην δύναμη του Θεού κι' έφυγε ευχαριστημένος.

Πολεμάει την αίρεση του Αρειανισμού

Το 338 μ.Χ. ενώ βρίσκεται σε βαθιά γεράματα, η Ορθοδοξία του ζητάει την βοήθειά του. Οι Αρειανοί ταραίζουν την γαλήνη της Εκκλησίας και προσπαθούν να παραποιήσουν την πίστη. Οι παρακλήσεις των επισκόπων και των μοναχών να πάρει μέρος σ' αυτή την μάχη κατά του Αρειανισμού τον ξεσηκώνουν. Κατεβαίνει

τότε από το βουνό ο Άγιος και προχωράει, σαν θεϊκός σίφουνας, προς την Αλεξάνδρεια. Εκεί πρωταγωνιστεί. Πολεμάει με ζωτικότητα την αίρεση. Αποκηρύσσει τους Αρειανούς και την αίρεση τους. Την ονομάζει πρόδρομο του Αντίχριστου.

Οι διψασμένοι Μοναχοί

Μια μέρα, λοιπόν, εκεί στο ασκητήριο είχανε συγκεντρωθεί αρκετοί επισκέπτες συζητούσανε, ο Άγιος σταμάτησε την συζήτηση και τους είπε: —Πάρτε μια στάμνα, γεμίστε την νερό και τρέξτε πίσω από αυτούς τους μεγάλους λόφους. Εκεί βρίσκονται δύο μοναχοί, που θέλουν να έρθουν εδώ. Τους τελείωσε όμως το νερό και ο ένας πέθανε από την δίψα. Τρέξτε λοιπόν να προλάβετε τον άλλον, που κινδυνεύει. Οι καλόγεροι έτρεξαν στο μέρος που τους έδειξε ο Άγιος. Έφτασαν εκεί ύστερα από ώρες ολόκληρες πορείας. Είδαν δε τότε ότι συνέβαινε αυτό ακριβώς, που τους είχε προειπεί ο Άγιος. Τα χάσανε τότε και δοξάσανε τον Θεό. Συνέφεραν έπειτα τον Μοναχό, που κινδύνευε να πεθάνει και γυρίσανε στο ερημητήριο του μεγάλου ασκητού σκεπτικοί.

Ο Μέγας Αντώνιος και ο Άγιος Ευλόγιος

Ο Άγιος Ευλόγιος έζησε στην Αλεξάνδρεια. Αυτός βρήκε κάποτε στον δρόμο ένα γέροντα λεπρό και εγκαταλελειμμένο. Δεν είχε κανένα να τον φροντίζει. Τον λυπήθηκε και σκέφθηκε να τον πάρει στο σπιτάκι του. Εκεί να το περιποιείται, για να το βρει η ψυχή του, όπερ και έπραξε. Ο Ευλόγιος εργαζόταν την ημέρα έξω, διά να μπορεί να εξοικονομεί τα προς το ζην και το βράδυ φρόντιζε τον γέροντα, με κίνδυνο, φυσικά της ζωής του, διότι η λέπρα είναι μεταδοτική. Κατόπιν όμως μπήκε ο δαίμονας μέσα στον γέροντα και έβγαλε παραξενιές. Άρχισε ν' αναποδιάζει, να νευριάζει και να φωνάζει. —Μ' αφήνεις εδώ μονάχον και συ γυρίζεις. Κάνεις τον Άγιο. Είσαι υποκριτής. Δεν μπορούσε δε να τον ευχαριστήσει ο Ευλόγιος με τίποτε και να τον καταπραΰνει. Αυτή η αχαριστία και η αναποδιά του γέροντα διήρκεσε δέκα επτά χρόνια. Τότε ο Άγιος Ευλόγιος σκέφθηκε να τον παρατήρει και να τον διώξει. Σηκώθηκε και πήγε σ' ένα Μοναστήρι, το όποιον θα επισκέφτηκε τότε ο Μέγας Αντώνιος, για να τον ερωτήσει. Δεν τον γνώριζε και για πρώτη φορά θα τον έβλεπε. Εκεί ήτανε και άλλοι πολλοί, που περιμένανε τον Άγιο Αντώνιο. Να ο Αντώνιος φάνηκε που ερχόταν. Σταμάτησε όμως και φώναξε τον Ευλόγιο μέσα από το πλήθος, τον όποιον, όπως είπαμε, δεν είχε δει ποτέ, ούτε και ο Ευλόγιος τον Αντώνιο. —Ευλόγιε, του είπε, τί θέλεις εδώ εσύ; Τρέξε γρήγορα στην δουλειά σου, για να μην χάσης τον μισθό δεκαεφτά ετών. Πράγματι! Ο Ευλόγιος γύρισε αμέσως στο σπιτάκι του και ξαναπεριποιείτο τον λεπρό γέροντα,

όπως, και πριν. Αλλά σε τρεις ημέρες ο γέροντας απέθανε! Και στις σαράντα ημέρες του γέροντα απέθανε και ο Ευλόγιος!

Αύτη είναι η ψυχή του Αμμούν

Άλλη μια φορά, ενώ καθότανε ο Άγιος στο βουνό και συζητούσε με τους μαθητές του, είδε ξαφνικά μια ολόλευκη ψυχή ν' ανεβαίνει στους ουρανούς. Την στιγμή δε εκείνη γινότανε μεγάλη χαρά. Πανηγυρίζανε οι Άγιοι Άγγελοι. Σηκώθηκε αμίλητος ο Αντώνιος και κοίταξε εκστατικά τον ουρανό. Μακάριζε δε την ψυχή εκείνη, που βάδιζε, για την αιωνία χαρά του ουρανού. Παρακαλούσε δε μυστικά τον Θεό να του φανερώσει σε ποιόν ανήκε η λυτρωμένη εκείνη ψυχή. Τότε άκουσε μια φωνή από τον ουρανό, που του είπε! —Αυτή είναι η ψυχή του Αμμούν. Ο Αμμούν ήτανε ασκητής στην έρημο της Νιτρίας, η οποία βρισκότανε πολύ μακριά από τον Μέγα Αντώνιο. Οι μαθητές του Όσιου Αντωνίου, μόλις τον είδανε έτσι να χαίρετε και να θαυμάζει, τον ρωτήσανε: —Τί συμβαίνει; Βλέπεις τίποτε; Ακοής τίποτε; Και ο θείος ασκητής τους είπε: —Την ώρα αυτή πέθανε ο Αμμούν, ο συνασκητής και φίλος μου! Οι μαθητές του τα χάσανε. Σημειώσανε όμως την ημέρα αυτή και την ώρα, που είδε ο Άγιος ξυπνητός το δράμα. Ύστερα από τριάντα μέρες έφτασαν στο ερημητήριο του Αγίου μερικοί Μοναχοί από την Νιτρία και ανέφεραν την ημέρα και την ώρα του θανάτου του ασκητού Αμμουν. Κατάλαβαν τότε όλοι, ότι ο Αμμούν είχε πεθάνει την ημέρα, που ο Άγιος Αντώνιος έβλεπε την ψυχή του ολόλευκη ν' ανεβαίνει στον ουρανό. Και όλοι, όσοι μαθαίνανε αυτά χαιρότανε και θαυμάζανε τον μεγάλο ασκητή της ερήμου Αντώνιο.

Διώχνει τα δαιμόνια

Με το πέρασμα των χρόνων, οι δαίμονες εξακολουθούν να πειράζουνε τον Άγιο, αλλά δεν ελπίζουν πλέον να τον νικήσουν. Αντίθετα αρχίζουν τώρα και τον φοβούνται. Η προσευχή του είναι πανίσχυρη, διότι η πίστης του είναι μεγάλη και η ψυχή του αγνή. Μια μέρα, που ο Άγιος περνούσε το ποτάμι μ' ένα πλοιάριο, διότι ήθελε να επισκεφτεί τα Μοναστήρια, του ήρθε στη μύτη μια βρωμερή οσμή. —Κάτι βρωμάει φοβερά! είπε ο Μέγας Αντώνιος. —Μήπως κανένα ψάρι; τον ρωτήσανε. —Όχι. Άλλη δυσωδία νοιώθω.. Εκείνη την στιγμή ακούστηκε από τ' αμπάρι του πλοίου μια φοβερή κραυγή νέου, που είχε μέσα του δαιμόνιο και τον βασάνιζε. Τότε ο Άγιος έκανε θερμή προσευχή στο Θεό και απάλλαξε τον νέον από το μαρτύριο του διαβόλου. Τον άφησε ήσυχο, ήρεμο, γαλήνιο και υγιή να συνέχιση την εργασία του και την ζωή του, όπως όλοι οι άνθρωποι. Όλοι τότε καταλάβανε, ότι η βρωμιά εκείνη δεν ήτανε τίποτε άλλο, παρά ο βρωμερός και απαίσιος δαίμονας, που βασάνιζε τον νέο. Σ' έναν άλλο πάλι νέο ο διάβολος του έκανε φοβερά μαρτύρια.

Τον καταντούσε έτσι, ώστε να τρώγει τις σάρκες του. Τον βασάνιζε πολύ σκληρά. Οι γονείς του απελπισμένοι τον έφεραν στον Μέγα Αντώνιο. Ο Άγιος λυπήθηκε τον νέο και είπε στους γονείς του ότι θα αγρυπνήσει και θα προσευχηθεί γι' αυτόν, αλλά μαζί του πρέπει ν' αγρυπνήσουν και να προσευχηθούν κι' εκείνοι. Πράγματι κάνανε μια προσευχή πολύ κατανυκτική. Κατά τα ξημερώματα όμως αγρίεψε ο άρρωστος. Όρμησε με οργή εναντίον του Άγιου και τον έριξε κάτω. Πικράθηκαν από την διαγωγή του παιδιού των οι δυστυχισμένοι γονείς. Ο πολύπαθος όμως, από τα τεχνάσματα του διαβόλου ασκητής, τους είπε: —Μην λέτε τίποτε εναντίον του παιδιού. Δεν φταίει αυτό, αλλά ο δαίμονας, που οργίστηκε διότι πήρε εντολή από τον Θεό να βγει από μέσα του και να τον αφήσει ελεύθερο. Αυτό είναι το σημάδι, ότι βγήκε το δαιμόνιο. Δοξάστε τον Θεό... Και πράγματι το παιδί ημερωμένο έπειτα, σηκώθηκε και φιλούσε ευτυχισμένο τα χέρια του Μεγάλου Αντωνίου. Το δαιμόνιο έφυγε.

Δίνει Λύσεις

Ο Άγιος έδινε λύσεις σε σοβαρά προβλήματα πολλών μεγάλων ανδρών, όταν του ζητούσαν την συμβουλή του. Και δεν ήτανε λίγοι εκείνοι, που του έγραφαν... Τις απαντήσεις βέβαια δεν τις έγραφε μόνος του, γιατί δεν ήξερε, όπως είπαμε γράμματα. Έλεγε όμως σε κάποιον άλλο ασκητή, που ήξερε να γράφει, λέξη προς λέξη την απάντηση ή την συμβουλή και εκείνος την έγραφε. Τα γράμματά του γραφτήκανε όλα στην κοπτική γλώσσα. Αυτή τη γλώσσα ήξερε ο Άγιος. Έπειτα δε γίνανε και μεταφράσεις τους στην Ελληνική.

Ωφέλιμος συνομιλητής

Πολλές φορές, που τον ρωτούσανε, πώς μπορεί να ζει, χωρίς να διαβάσει βιβλία, τους απαντούσε με ευστροφία: — Το δικό μου βιβλίο είναι η φύσις των γεγονότων. Είναι η Δημιουργία του μεγαλοδύναμου Θεού! Άλλοτε πάλι θέλοντας να παρηγορήσει ένα τυφλό μοναχό, Δίδυμο ονομαζόμενο, του έλεγε: —Δίδυμε, διόλου να μην ταράσσεσαι, διότι έχασες τους αισθητούς οφθαλμούς σου. Αντιθέτως να χαίρεσαι, διότι έχεις ανοιχτό τα μάτια της ψυχής, με τα όποια βλέπεις τον Θεό και καταλαβαίνεις το φως των λόγων Του. Όπου περνάει αφήνει τον πλούτο της ψυχικής του ευφορίας ν' ακτινοβολήσει. Ποτέ δεν ταράζεται. Ποτέ δεν σκυθρωπιάζει. Είναι πάντα γαλήνιος. Μα σαν πρόκειται να παλέψει για την πίστη και να πολεμήσει τις αιρέσεις, φουντώνει και θεριεύει. Γίνεται αθλητής της πίστεως. Γίνεται δύναμης φοβερή και τρομερή, που γκρεμίζει τις πλάνες των αιρετικών. «Αντώνιος σᾶς ἀποχαιρετᾶ....» Τώρα ο Άγιος είναι πλέον πολύ γέροντας. Είναι 105 χρονών. Μέχρι τώρα τίποτε δεν ένοιωσε στο κορμί του. Ποτέ

του δεν αισθάνθηκε πόνο ή πυρετό ή δυσθυμία. Σε όλη του την ζωή πετούσε ανάλαφρα. Οι μπόρες, τα άγρια κρύα και οι μεγάλες ζέστες δεν τον πειράζανε. Ως τα βαθιά του γεράματα έμεινε ακμαίος και στο σώμα και στην ψυχή. Και όταν ήρθε ο χρόνος να αποχωριστεί η ψυχή από το βασανισμένο κορμί του, το προαισθάνθηκε. Και τις τελευταίες αυτές μέρες της ζωής του θέλησε να τις εκμεταλλευτεί, για το καλό των μαθητών του. Παρά τα γεράματά του επισκέφτηκε πολλά μοναστήρια κι' έδωσε τις τελευταίες του οδηγίες. Τους είπε πώς ν' αγωνίζονται κατά του διαβόλου και ν' αποφεύγουν τους αιρετικούς. Οι μοναχοί του έλεγαν να μην γυρίσει πίσω στην έρημο, στο ησυχαστήριο του, αλλά να μείνει κοντά τους. Ο Άγιος όμως επέστρεψε στην έρημο. Ζήτησε δε να μην μουμιοποιήσουν το σώμα του, όπως συνηθίζανε οι Αιγύπτιοι, αλλά να ταφή εκεί κοντά στην έρημο, σε σημείο που να μην το ξέρει κανένας. Δεν ήθελε μεταθανάτιες τιμές. Λίγο προτού κλείσει τα μάτια του, λέγει στους μοναχούς, που βρίσκονται κοντά του, ότι αφήνει την μηλωτή, τον μανδύα του, για τον Μέγα Αθανάσιο, ο οποίος του τον είχε χαρίσει κάποτε καινούργιο. Κατόπιν ο Μ. Αθανάσιος τον φορούσε πάντοτε ως φυλαχτό. Τους προβάτινους χιτώνες τους, τους άφησε στο μοναχό Σεραπίωνα. Έπειτα, αφού τους κοίταξε κατάματα τους είπε: Ο Αντώνιος σας αποχαιρετά και φεύγει. Και με τα λόγια αυτά παρέδωσε την αμόλυντη ψυχή του στον Θεό. Τον έθαψαν κατά την επιθυμία του, σε άγνωστο μέρος. Ο τάφος του έμεινε, πράγματι, άγνωστος. Ουδείς ξέρει, που ετάφη. Ήταν 17 Ιανουαρίου 356 μ.Χ. Έζησε 105 χρόνια.

Στίχος

Έχει τι μείζον ουρανός και των Νόων, Έξαρχον Αντώνιον Ασκητών έχων.
Εβδομάτη δεκάτη Αντώνιον ένθεν άειραν.

Απολυτίκιον Έχος δ .

Τον ζηλωτήν Ηλίαν τοις τρόποις μιμούμενος' τω Βαπτιστή ευθείαις ταις τρίβοις
επόμενος πάτερ Αντώνιε, της ερήμου γέγονας οικιστής, και την οικουμένη
εστήριξας ευχαίς σου. Διο πρέσβευε Χριστώ τω θεώ, σωθίναι τος ψυχάς ημών.

Κοντάκιον Έχος β . Τα άνω ζητών.

Τους βιοτικούς, θορύβους απωσάμενος ησυχαστικώς, τον βίον εξετέλεσας τον
Βαπτιστήν μιμούμενος κατά πάντα τρόπον, οσιώτατε. Συν αύτω ουν σε γεραίρομεν
Αντώνιε πάτερ των πατέρων κρηπίς.

Μεγαλυνάρια

Του των μοναζόντων υπογραμμόν, και τον της ερήμου, πολιούχον και οικιστήν στήλην σωφροσύνης, οσίων τε το κλέος, Αντώνιον τον Μέγαν, ανευφημήσωμεν. Τον της μετονοίας κοθηγητήν και της ερήμου πολιούχον και οικιστήν του πύρινον στύλον τον λύχνον του Ηλίου, Αντώνιον τον Μέγαν ύμνοις τιμήσωμεν. Χαίροις των Οσίων ο αρχηγός, και της ισαγγέλου, πολιτείας καθηγητής· χαίροις της ερήμου, στυλοειδής νεφέλη, Αντώνιε παμμάκαρ, Πατέρων καύχημα.

Πηγές: xristianos.gr- agiostherapon.blogspot.gr - ic-xc-nk.blogspot.gr